

Lesideeën en activiteiten voor de Kinderboekenweek 2023 “Bij mij thuis”

*Ontwikkeld en aangeboden door de projectgroep Meertaligheid bij Anderstalige Kinderen
van het samenwerkingsverband Samen voor Ryan*

*In de Kinderboekenweek van dit jaar (4 tot en met 15 oktober) staan boeken centraal rondom het **thema “Bij mij thuis”**. Dit thema is natuurlijk een **uitgelezen aanleiding om aandacht te besteden aan de thuistalen en -culturen van anderstalige/meertalige kinderen in je klas**.*

Als projectgroep Meertaligheid bij Anderstalige Kinderen hebben we een aantal thematitels uitgekozen en daarbij kant-en-klare lesideeën en activiteiten rondom deze boeken gemaakt.

We wensen je er veel plezier mee!

Inhoud

Doelen	4
Wat?	4
Voor welke groepen?	4
Welke boeken?	4
Kosten boeken?.....	5
Leeswijzer	5
Tenslotte	5
AAN DE SLAG!	6
Groep 1-2	6
Boek 1: De wereld op een moment	6
Korte omschrijving	6
Lezen	6
Les ideeën en activiteiten	7
Boek 2: Samen zijn we thuis.....	8
Korte omschrijving	8
Lezen	8
Lesideeën en activiteiten:.....	9
Groep 3-4	10
Boek 1: Dit is mijn huis.....	10
Korte omschrijving	10
Lezen	10
Lesideeën en activiteiten.....	11
Boek 2: Iedereen telt mee	11
Korte omschrijving	11
Lezen	12
Lesideeën en activiteiten.....	12
Groep 5-6:	14
Boek 1: Kinderen van ver	14
Korte omschrijving	14
Lezen	14
Lesideeën en activiteiten.....	15
Boek 2: Ik denk dat ik ontvoerd ben.....	16
Korte omschrijving.....	16
Lezen.....	17

Lesideeën en activiteiten.....	17
Groep 7-8	18
Boek 1: Hoe voed ik mijn ouders op?	18
Korte omschrijving	18
Lezen.....	18
Lesideeën en activiteiten.....	19
Boek 2: Ik denk dat ik ontvoerd ben.....	19
Korte omschrijving.....	19
Lezen.....	20
Lesideeën en activiteiten.....	20

Doelen

Met de les ideeën/activiteiten die de projectgroep Meertaligheid bij anderstalige kinderen heeft ontwikkeld, hebben we de volgende doelen voor ogen:

1. Het bevorderen van welbevinden bij anderstalige/meertalige kinderen

Door anderstalige/meertalige kinderen in het zonnetje te zetten, zullen zij meer welbevinden ervaren. Ze ervaren dat ze met hun andere taal, andere cultuur, er mogen zijn. Ze ervaren dat er meer kinderen zijn die hun taal spreken en eenzelfde achtergrond hebben. En dat welbevinden heeft een (bewezen) positief effect op hun ontwikkeling.

2. Het ontwikkelen van een open houding ten opzichte van diversiteit en het groter worden van welbevinden voor alle kinderen

Bij veel les ideeën/activiteiten gaat het om de verschillen (en overeenkomsten!) tussen de thuissituaties van alle kinderen te bespreken. Zo krijgen (alle) kinderen meer kennis over hoe andere kinderen leven/over andere (thuis)culturen, en ontwikkelen ze een open houding ten aanzien van diversiteit. Herkenning, in de zin van: "Hey, bij mijn klasgenoot gaat het net zoals bij mij thuis!" zorgt bovendien voor meer welbevinden bij kinderen. Ze voelen zich minder anders, minder alleen.

3. Stimuleren van de leesmotivatie en taalvaardigheid voor alle kinderen

In de Kinderboekenweek werk je aan leesbevordering. De boeken die we hebben geselecteerd komen uit de (geselecteerde) themaboeken van de Kinderboekenweek. Hopelijk motiveren het (voor)lezen van deze boeken kinderen meer te gaan lezen. Want boeken zijn niet alleen een manier om te leren over andere (thuis)culturen, het reikt ook rijke taal aan.

Rijke taal zorgt voor het overdragen van kennis en inzichten en de taalvaardigheid wordt zo geoefend. Uit onderzoek blijkt namelijk dat lezen de meest effectieve manier van taalonderwijs is, voor zowel anderstalige/meertalige als eentalige kinderen.

Maar... vergeet niet vooral ook het leesplezier te behouden!!! Alleen dan maak je van kinderen echte lezers, met alle positieve gevolgen voor hun talige ontwikkeling en daarmee voor school- en maatschappelijk succes!

Wat?

Voor welke groepen?

Er zijn lesideeën en activiteiten voor de groepen 1-2, 3-4, 5-6 en 7-8.

Welke boeken?

Voor elke groep zijn 2 titels geselecteerd. Deze titels komen uit de uit de thematitels van de Kinderboekenweek. **Heb je als school een Kinderboekenweek boekenpakket besteld, dan zitten deze boeken er dus al bij!**

Voor groep 1-2 <ul style="list-style-type: none"> • De wereld op een moment – Ben Lerwill • Samen zijn we thuis- Stephanie Parsley Ledyard	Voor groep 3-4 <ul style="list-style-type: none"> • Dit is mijn huis-Isabelle de Ridder • Iedereen telt mee - Kristin Roskifte
Voor groep 5-6 <ul style="list-style-type: none"> • Kinderen van ver- Martiene Letterie • Ik denk dat ik ontvoerd ben- Pim Lammers	Voor groep 7-8 <ul style="list-style-type: none"> • Hoe voed ik mijn ouders op- Stine Jensen • Ik denk dat ik ontvoerd ben- Pim Lammers

NB:

Sommige boeken zijn ook in andere talen te krijgen! Het boek “Iedereen telt mee” is in 38 talen verschenen. Deze Kinderboekenweek is daarmee een mooie aanleiding om anderstalige boeken toe te voegen aan de boekencollectie van school/de klas. Want lezen in de thuistaal, helpt anderstalige kinderen beter Nederlands te leren, een goede taalbasis in de thuistaal, zorgt voor een goede taalbasis voor het Nederlands.

Voor ideeën rondom tweetalig en meertalig (voor)lezen kun je ook kijken op de website: Kinderboekeninanderetalen.nl op de pagina’s “Onderwijs en kinderopvang” en “Kinderboekenweek 2023”.

Kosten boeken?

Heb je de boeken nog niet? Alle titels samen kosten €124,89 bij www.bol.com. (Het boek “Ik denk dat ik ontvoerd ben” zul je dan wel met de leerkracht van groep 5/6 of 7/8 moeten delen). Je kunt natuurlijk ook 1 van de 2 titels kiezen om mee aan de slag te gaan. Bij de lesideeën vind je telkens een korte omschrijving van de boeken. Kies het boek dat jij het leukst vindt. Als jij enthousiast bent over het boek, worden de kinderen dat ook; enthousiasme werkt aanstekelijk! En hopelijk motiveert dat kinderen om (meer) te gaan lezen!

Leeswijzer

De uitwerking van de lesideeën en activiteiten is als volgt opgebouwd:

- Aanduiding voor welke groep de lesideeën en activiteiten zijn bestemd en rondom welke twee boeken wordt gewerkt
- Titel boek
- Korte beschrijving van het boek
- Lezen (voorlezen/groepslezen/duolezen/zelfstandig lezen)
- Lesideeën en activiteiten

Tenslotte

Leesbevordering staat in de Kinderboekenweek voorop. Dat bereik je allereerst en vooral door kinderen plezier in lezen te laten ervaren. Daarnaast vinden wij het belangrijk aandacht te geven aan meertaligheid, meertalige kinderen en hun achtergronden. Heb je geen tijd voor of geen zin in de activiteiten die we aanreiken, dan is het samen met de groep lezen van één van de boeken en het er samen over hebben natuurlijk ook een prima manier om aan bovenstaande doelen te werken!

Tip: De activiteiten die we je aanreiken kan je natuurlijk ook doen in plaats van de luister-, spreek-, lees- en schrijfopdrachten van de methode die je normaal voor taal gebruikt. Dan kost het je geen extra tijd!

Heel veel plezier met dit pakket en we horen graag wat jullie ervan vonden!

Nicole Fanchamps, Hilda Heyde en Hadewych Verkuyl

AAN DE SLAG!

Groep 1-2

Werken rondom de boeken “De wereld op een moment” en “Samen zijn we thuis”

Boek 1: De wereld op een moment

Korte omschrijving

In “De wereld op één moment” staan elf kinderen centraal. In Mexico zit Javier te ontbijten, maar precies op dat moment is het voor Esther in Ghana lunchtijd. En Suzi in Australië? Zij ligt op dat moment nog lekker te slapen.

Dit boek neemt je op een en dezelfde dag mee de wereld rond. Zo leren kinderen over de verschillende delen van de wereld, de tijdsverschillen daartussen, en wat kinderen dus gelijktijdig, maar op verschillende plekken, doen.

Thema’s zijn: alledaagse gewoontes in verschillende culturen en verschillen en overeenkomsten qua school, het weer en de tijd.

Lezen

Het boek geeft aanleiding om te praten over de verschillen en overeenkomsten tussen de kinderen in de verschillende landen/culturen. Vervolgens kun je het ook hebben over de verschillen en overeenkomsten bij de kinderen uit de groep thuis.

Voor het voorlezen

Laat de voorkant zien en vraag wat de kinderen zien. Waar zou het boek over gaan? Wat valt je op aan de kinderen? Op wie lijkt jij?

Tijdens (of na) het voorlezen

Je kunt de volgende vragen stellen en onderwerpen aan de orde stellen. Je kunt de vragen verspreiden over meerdere dagen en dit doen naar aanleiding van (een) specifieke bladzijde(s)

Hoe gaat het bij jou thuis?

- Hoe ontbijt jij? Wat voor eten heb jij in huis?
- Hoe ga jij naar school?
- Kan je tellen in andere talen?
- Spreek jij thuis andere talen?
- Wat eet jij tussen de middag?
- Ga jij wel eens naar de bibliotheek? Wat voor boeken lees je graag?
- Waar lees jij het liefst?
- Over spelen: Wat speel jij het liefst? En met wie?
- Wat is doe jij voor je naar bed gaat?
- Hoe ziet jouw kamer eruit?
- Wat zijn jouw hobby’s/wat is jouw lievelingssport? Bespeelt iemand een instrument? Zijn er kinderen die bijzondere hobby’s hebben? Of een bepaalde dans beoefenen? Of een specifieke sport? Of zou je graag iets van dit alles doen?

Hoe gaat het bij jou op school?

- Wat trek jij voor kleren aan naar school?

Groep 1-2

De wereld op een moment

- Thema: alledaagse gewoontes in verschillende culturen en overeenkomsten
- Activiteiten: Praten, familiemuur maken, thuistalen zichtbaar maken, spelen, wereldkaart

Samen zijn we thuis

- Thema: Huis en thuis
- Activiteiten: tekenen, fotograferen, oriëntatie op schrijven, praten

- Waarom zijn er scholen waar je een uniform moet dragen? Hoe zou jij dat vinden? Hoe denk je dat de kinderen dat vinden die op zo'n school zitten?

Praten over het weer:

Hoe is het weer in Nederland En wat weet je van het weer in andere landen (door bijvoorbeeld vakantie/familiebezoek)?

Praten over tijdzones:

Hebben sommige kinderen ervaring met familieleden die in een andere tijdzone wonen? Waar het middag of avond is als het bij ons ochtend is, of andersom?

Het boek legt uit hoe dit kan. *Tip: Je kunt nog concreter maken door een werelddbol te laten zien die je om zijn as laat draaien en een felle lamp (als ware de zon) die er op schijnt!*

Het feit dat de aarde draait, kun je uitleggen aan de hand van het kijken naar een zonsopgang of zonsondergang. Mogelijk hebben kinderen de zon "zien zakken". Of hebben ze gemerkt dat de zon 's ochtends wel in de kamer schijnt, maar later op de dag niet. Je kunt aan de hand van deze ervaringen uitleggen dat het dan wel lijkt of de zon beweegt, maar dat het de aarde is die beweegt, die draait, met ons erop! Daar merken we gek genoeg niks van. En dat de zon dus stil staat!

Praten over de wereldkaart:

In het boek staat een wereldkaart waar je kunt laten zien waar Nederland ligt. Ook kun je andere landen aanwijzen waar kinderen familie hebben wonen. Wie weet is er iemand die al zelf kan aanwijzen? Hoe lang is het met de auto/vliegtuig/...?

Aandachtspunt: benoem expliciet dat er veel verschillen zijn tussen mensen op de wereld, maar ook veel overeenkomsten!

Les ideeën en activiteiten

Naar aanleiding van het voorlezen en praten over het boek kun je de volgende activiteiten doen:

Familiemuur maken

kinderen en ouders maken foto's van alledaagse dingen in de thuissituatie. Deze foto's worden (eventueel door jou) geprint en op de muur ("Familiemuur") gehangen. Deze muur is vervolgens een mooi vertrekpunt om te praten over de verschillen en overeenkomsten van bijvoorbeeld inrichting, spullen, gewoontes, eten.

Spelen in de hoeken

Kinderen nemen dingen mee uit hun huis voor in de hoeken in de groep (huishoek, winkelhoek, keukentje). Denk aan dingen uit de keuken, dingen voor in een winkeltje om mee te spelen (bijvoorbeeld verpakkingen met een ander schrift erop, een tajine.) Voor ze in de hoek gaan kunnen de kinderen uitleggen wat het is, of je kunt aandacht besteden aan andere letters op een verpakking. Je kunt natuurlijk ook zelf bepaalde dingen meenemen!

Thuistalen zichtbaar maken

Het zichtbaar maken van de verschillende (streek)talen die in de groep worden gesproken, kun je op de volgende manieren doen:

- Welkomstwoorden in verschillende talen op de deur of aan de muur hangen (je kunt ouders vragen hierbij te helpen of gebruik Google Translate). Lukt het de kinderen om de woorden na te zeggen of ze zelfs uit het hoofd te leren?
- Een bord maken met daarop foto's van de kinderen met daarbij een vlag/ vlaggen van het land/de landen waar de taal die ze spreken vandaan komt, hun naam in de thuistaal en een favoriet woord in

die taal met de Nederlandse vertaling. Let op: streektalen zijn ook talen! Lukt het de kinderen de woorden na te zeggen?

- Memory maken en spelen met welkomstwoorden in verschillende talen (natuurlijk in ieder geval de talen van de kinderen uit de groep!). Ook al kunnen de (meeste) kinderen nog niet lezen, ze kunnen wel goed kijken welke woorden er hetzelfde uitzien!
- Heb je anderstalige boeken in de groep? Probeer dan samen met de kinderen te matchen: welke welkomstwoorden die in de groep hangen horen bij welke boeken in dezelfde taal?

Activiteiten met de wereldkaart

Je kunt allerlei dingen met de wereldkaart doen. Waar hebben kinderen eerder gewoond? Waar hebben kinderen familie wonen? In welk land ben je wel eens geweest? Wat is in die landen anders dan in Nederland? Wat is hetzelfde?

Je kunt met draden wol in een kleur die goed opvalt het volgende doen: plak het ene uiteinde van het touwtje op de kaart op een land waar een kind vandaan komt/wel eens is geweest. Het andere uiteinde plak je net naast de kaart. Op het uiteinde van het touwtje naast de kaart kun je een briefje plakken met daarop bepaalde informatie, zoals de naam van het kind, of wat in dat land opvallend was, wat voor weer het was.

Aandacht voor anderstalige/tweetalige/meertalige kinderboeken

In de Kinderboekenweek praat je over boeken en lezen. Je kunt ook aandacht besteden aan anderstalige/meertalige kinderboeken. Zowel kinderen die andere talen spreken als eentalige vinden dit vaak reuze interessant.

Zie de website Kinderboekeninanderetalen.nl (pagina's "Onderwijs en kinderopvang" en "Kinderboekenweek 2023") voor wat je allemaal kunt doen met anderstalige/tweetalige/meertalige kinderboeken.

Boek 2: Samen zijn we thuis

Korte omschrijving

Dit boek gaat over verhuizen en over wat thuis nu echt thuis maakt. Verhuizen kan best spannend zijn: de plek verlaten die je altijd thuis hebt genoemd. Maar het gezin uit het verhaal komt erachter dat het vooral de mensen om je heen zijn die zorgen dat je je echt thuis voelt. Een poëtisch prentenboek dat er over gaat dat thuis veel meer is dan een huis, een raam, een deur, een kleed. Het zijn de mensen van wie je houdt, die van een huis een thuis maken!

Lezen

Het boek is een mooi vertrekpunt om te praten over verhuizen, eventueel vanuit een ander land. Hoe het voelt om te verhuizen en hoe mensen om je heen er aan kunnen bijdragen om je (weer) thuis te gaan voelen.

Je kunt het thema breder trekken door ook te praten over op vakantie gaan - een mini-verhuizing- of over heimwee als je op vakantie bent of bij iemand anders logeert. Ook kun je het dan vervolgens hebben over het ontdekken van andere gewoontes (eten, kleding, dagindeling.) in andere landen, of bij andere mensen thuis.

Voor het voorlezen

Laat de kinderen kijken naar de voorkant van het boek. Waar zou het boek over gaan? Lees de titel voor. Waar denk je nu dat het over gaat?

Tijdens (of na) het voorlezen

- Waar word jij blij van als je thuiskomt? Is het iets dat je ziet, of is het een knuffel van iemand, of je huisdier? Oftewel, wanneer voel je je echt "thuis"?
- Wanneer eten jullie samen met allemaal mensen? Bijvoorbeeld bij een feest? En wat eten jullie dan allemaal?
- Zijn er dingen die je samen doet thuis? Met wie doe je dit dan?

- Als je naar bed gaat, zijn er bepaalde dingen die je altijd doet? Heb jij een huisdier? En mag jouw huisdier bij jou slapen?
  - Wie is er wel eens verhuisd?
 Zo ja: Hoe vond je dat? Hoe was het om afscheid te nemen? Van je oude huis, van mensen? Wie verhuisde er mee? Liet je ook mensen achter met wie je eerst woonde? Hoe voelde dat? Was er iemand of iets dat je hielp als je je verdrietig voelde? Ben je nog steeds wel eens verdrietig? Hoe was het dat alles nieuw/anders was? Wat was er precies anders of nieuw? Hoe voelt het nu?
- Zo nee: hoe zou je het vinden om te verhuizen? Zou je kunnen wennen op een nieuwe plek? Wie/wat zou je missen?

Lesideeën en activiteiten:

Tekenen/fotograferen, vertellen, oriëntatie op schrijven

Wie zijn de belangrijke personen in jouw huis die jou thuis doen voelen? Teken ze of maak foto's van ze. Ouders of de leerkracht kan er informatie bijschrijven (naam, relatie tot kind). Kinderen kunnen vertellen over de voor hun belangrijke mensen.

Praten, luisteren

Nodig ouders die verhuisd zijn met hun kind(eren) om te vertellen hoe dat was. Aan ouders die uit een ander land naar Nederland zijn verhuisd, kun je specifiek vragen om te vertellen over hoe zij het hebben ervaren naar een ander land te verhuizen en hoe het was, en is, om nu in Nederland te wonen.

Vragen die je de ouders kunt stellen/die ouders kunnen voorbereiden:

Wat misten ze in het begin, en wat juist niet?

Wat was er allemaal anders vergeleken met waar ze eerst woonden?

Waar moesten ze aan wennen?

Hoe voelden ze zich in het begin? En hoe voelen ze zich nu?

Tip: Geef de ouders de tip om bij de belevingswereld van de kinderen te blijven. Vraag ouders te vertellen over voor de kinderen herkenbare dingen, zoals: thuis, op school, in de winkel, op de sportclub. Probeer ervoor te zorgen dat het niet te zwaar wordt, dat er ook kan worden gelachen. Vraag ook om over overeenkomsten te vertellen!

De kinderen van de ouders kunnen natuurlijk ook vertellen/aanvullen hoe het voor hen was!

Groep 3-4

Werken rondom de boeken “Dit is mijn huis” en “Iedereen telt mee”

Boek 1: Dit is mijn huis

Korte omschrijving

Wil je alles weten over wonen en huizen? In dit informatieve boek (dat als leesboek begint) leer je over: allerlei soorten huizen, van vroeger en nu, dichtbij en aan de andere kant van de wereld. Je leest ook hoe we huizen bouwen, welke kamers er zijn in een huis en hoe de dieren wonen.

Thema's in het boek:

- Huizen van vroeger
- Soorten huizen over de hele wereld
- Bijzondere huizen
- Wie komen er allemaal kijken bij het bouwen van een huis (beroepen)
- Hoe werkt water, elektriciteit, het riool
- Hoe heten de onderdelen van een huis
- Verhuizen
- Huizen in andere landen
- Nomaden
- Huizen van dieren.

Er is verder een **knutselplaat** die je kunt kopiëren waarin je leert hoe je een huis kan vouwen en dat je vervolgens kunt versieren en waarin je jezelf en je gezin kunt tekenen.

Ook is er een **spelpagina** waar je bewoners en huizen moet matchen. Ook deze kan je kopiëren en in groepjes, duo's of zelfstandig laten doen. (Evt. scannen en projecteren op het digibord om samen na te kijken).

Tenslotte is er een **miniquiz** voor als je het boek uit hebt (inclusief de antwoorden).

Lezen

Voor het lezen

Wek nieuwsgierigheid op naar het boek. Laat de voorkant van het boek zien en vraag waar het boek over zal gaan. Wat voor soort boek zou het zijn? (het is een informatief boek, dat kun je zien aan de voorkant: er staat een wereldje op, het woord “willewete” en er staat Clavis informatief). Vraag ook: Wat voor soorten huizen zie je? In wat voor huis woon jij?

Duo/Groepslezen

Het boek is minder geschikt om in de klas voor te lezen vanwege de hoeveelheid tekst en de informatiedichtheid. Lees daarom alleen de eerste twee bladzijdes voor (fictieve tekst). Verdeel daarna de klas in 8 duo's of groepjes. Kopieer elk hoofdstuk uit het boek en laat de kinderen een onderwerp kiezen dat ze interessant vinden (zie thema's onder Korte beschrijving boek) of verdeel de hoofdstukken zelf.

Tip: koppel zwakkere lezers aan een sterkere lezer. Voor anderstalige kinderen die nog niet zo lang in Nederland zijn, is de kijkplaat fijn om te lezen en de woorden te oefenen.

Na het lezen

Naderhand vertellen de kinderen aan de rest van de klas wat ze hebben gelezen. De dichtgedrukte woorden (kernwoorden) en plaatjes kunnen hen daarbij goed helpen. Je kunt vragen wat de kinderen eerst nog niet

Groep 3-4

Dit is mijn huis

- Thema: soorten huizen
- Activiteiten: Praten, duo/groepslezen, knutselen, familiemuur maken, schrijven, tekenen, thuishalen zichtbaar maken

Iedereen telt mee

- Thema: we zijn allemaal anders maar tegelijk ook hetzelfde.
- Activiteiten: talen vergelijken, gebaren en manieren van communiceren vergelijken, woordjes leren

wisten, maar nu wel. Of vraag wat kinderen het meest bijzonder/grappigst/mooi vonden aan wat ze hebben gelezen. Doe, als alle kinderen zijn geweest, de quiz uit het boek! Wie heeft er goed geluisterd?

Lesideeën en activiteiten

Met wie woon jij?

Gebruik eventueel de **knutselplaat** om ieder kind een huis te laten vouwen, te versieren en waarin ze zichzelf en hun gezin kunnen tekenen. Daarna vertellen ze over hun gezin. De kinderen zullen zien dat gezinnen verschillend zijn van samenstelling.

Familiemuur

Maak een familiemuur: kinderen en ouders maken foto's van alledaagse dingen in de thuissituatie en de foto's worden (eventueel door jou) geprint. Dit is een mooi vertrekpunt om te praten over inrichting, spullen, gewoontes, eten, talen, feesten en de verschillen en overeenkomsten tussen de kinderen thuis.

Schrijfpdracht: Je thuis voelen

Waardoor/door wie voel jij je echt thuis? Schrijf (en teken evt.) hierover.

Je lievelingsding/plek/persoon/dier/...

Teken/schrijf en vertel!

Thuistalen zichtbaar maken

Het zichtbaar maken van de verschillende (streek)talen die in de klas worden gesproken kun je op de volgende manieren doen:

- Welkomstwoorden in verschillende talen op de deur of aan de muur hangen (je kunt ouders vragen hierbij te helpen of gebruik Google Translate). Lukt het de kinderen om de woorden na te zeggen of uit het hoofd te leren?
- Een bord maken met daarop foto's van de kinderen met daarbij een vlag/ vlaggen van het land/de landen waar de taal die ze spreken vandaan komt, hun naam in de thuistaal en een favoriet woord in die taal met de Nederlandse vertaling. Let op: streektalen zijn ook talen! Lukt het de kinderen de woorden na te zeggen?
- Memory maken en spelen met welkomstwoorden in verschillende talen (natuurlijk in ieder geval de talen van de kinderen uit de groep!)
- Heb je anderstalige boeken in de groep? Probeer dan samen met de kinderen te matchen: welke welkomstwoorden die in de groep hangen horen bij welke boeken in dezelfde taal?

Boek 2: Iedereen telt mee

Korte omschrijving

Dit boek is lastig te omschrijven, dus vandaar een vrij lange "korte omschrijving". *Tip: op Bol.com, kan je het boek inkijken en zien waarom.*

Dit boek is een zeer origineel en bijzonder prentenboek voor wat oudere kinderen. Het is een boek dat je laat kijken, fantaseren en nadenken; over jezelf en over anderen.

Op het overgrote deel van de bladzijdes vind je een getal, dat correspondeert met het aantal mensen op de plaat. De personages komen op sommige platen terug en raken met elkaar verweven. Een voorbeeld: Op de bladzijde met nummer 2 is het volgende te zien: een jongetje en een man (het jongetje stond ook al op de bladzijde met een 1). Daaronder de zin: *"Een van hen zegt iets wat de ander zijn leven lang zal onthouden."* ...

Zonder dat je het wil, gaan je hersenen "aan". Want: wie van de twee zegt het? En wat zijn ze van elkaar; vader en zoon? Of oom en neef, of... En wat zou diegene dan precies zeggen? Heb ik zelf ook wel eens iets van iemand gehoord dat ik nooit meer zal vergeten?

Het boek geeft aanleiding om na te denken en te praten over wat mensen denken, voelen, wat hen drijft, wat ze wel of niet zeggen, en of, en zo ja, hoe je dit (al dan niet) kunt zien aan. Om na te denken en te praten over

vooroordelen, het niet goed “lezen” of begrijpen van mensen, over mensen die hun gevoelens verbergen, en wat datgene dat jij denkt over de ander, eigenlijk over jou zegt...

Nog een voorbeeld: Op de bladzijde met een 9 staan negen mensen in een rij. Eronder staat geschreven: *“Twee van hen moeten een belangrijke beslissing nemen. Een van hen zal binnenkort teleurgesteld worden. Een van hen kijkt ernaar uit met haar zoon naar de film te gaan.”*

Je gaat gelijk kijken en zoeken: wie zou wie zijn? En waarom weet/denk/zie ik dat?

Kortom: dit boek heeft alles te maken met de (thuis)cultuur en diversiteit en gaat over overeenkomsten en verschillen. Over dat hoe jouw thuissituatie, thuistaal of thuiscultuur ook is, we allemaal bepaalde drijfveren, gevoelens en gedachten hebben en dat de manier waarop we die drijfveren, gevoelens en gedachten uiten, iets is dat bij iedereen anders gaat of juist hetzelfde! Het gaat ook over ons eigen referentiekader: hoe we dingen zien, interpreteren, vanuit onze eigen achtergrond/cultuur.

Op de laatste bladzijde met nummer: 750000000 staat: *“Zeven en een half miljard mensen op dezelfde planeet. Elk afzonderlijk hebben ze hun eigen, unieke verhaal. Iedereen telt. Ook jij!”*

De allerlaatste bladzijdes zijn zoekopdrachten van de mensen die eerder in het boek stonden. Met tussendoor filosofische vragen, zoals *“Wat is waar?”*, *“Wat hebben alle mensen gemeen?”*, *“Is de wereld groot of klein?”* en *“Wat is de zin van het leven?”*.

Lezen

Dit boek is geen boek om achterelkaar (voor) te lezen. Er is te veel te zien, te veel om over na te denken, te veel om te bespreken.

Je kunt daarom de groep het beste een plaat uit laten kiezen of er zelf één kiezen, passend bij de groep of het lesprogramma. Kinderen kun je een plaat laten kiezen door ze te laten bladeren door het boek (Tip: spreek van tevoren de tijd af die ze daarvoor hebben).

Omdat er veel te zien is en de kijkplaten gedetailleerd zijn, is het aan te raden om dit in een klein groepje te doen. Eventueel kun je een plaat kopiëren en nog verder vergroten. Of een plaat scannen en projecteren op het digibord.

Je kunt ook in groepjes verschillende platen laten bekijken en bespreken.

Lesideeën en activiteiten

Het boek in andere talen inzetten

Dit boek is in 38 talen vertaald, dus een mooi boek om in meerdere talen aan te schaffen- en dan natuurlijk in de talen die de kinderen in je groep thuis spreken! Op de website kinderboekeninanderetalen.nl vind je op de pagina “Voor voorlezers” hoe je aan anderstalige kinderboeken komt (wel even naar onderen scrollen). Ga naar de pagina “Anderstalige boeken” en je kunt informatie krijgen over in welke talen dit boek te verkrijgen is, en waar.

Zo kunnen bijvoorbeeld anderstalige/meertalige ouders het boek in hun eigen taal voorlezen en er met hun kind over praten. Dit kan thuis, maar ook op school. Misschien zijn er meer kinderen in de groep die dezelfde taal spreken, ook zij kunnen er dan met elkaar over praten. Sommige kinderen die wat stiller zijn, kunnen ineens enorme klets-kousen zijn in hun eigen taal! Ook Nederlandstalige kinderen vinden het vaak interessant een andere taal te horen en te zien.

Talen vergelijken

Heb je dit boek in meerdere talen? Dan kun je de verschillende schriften met elkaar laten vergelijken, en ook de uitspraak.

Wat zijn verschillen en overeenkomsten? Kunnen kinderen erachter komen welk boek in welke taal is?

Gebruik eventueel de Google Translate app om erachter te komen wat voor taal het is. Stel in: “taal herkennen”, maak een foto van de tekst en Google vertelt je welke taal het is en vertaalt het in een taal die je instelt (bijvoorbeeld naar het Nederlands). De tekst kan je ook laten voorlezen: stuur de foto naar Google Translate en druk op het luidsprekertje. Spelenderwijs leren kinderen zo ook de functies van Google Translate kennen!

Woordjes leren

De kinderen kunnen (elkaar?) een (paar) woord(en) in andere talen leren spreken, schrijven en lezen.

Gebaren vergelijken

De betekenis van gebaren die we gebruiken in onze communicatie verschillen soms per cultuur. Dat kan voor misverstanden en zelfs onbedoelde beledigingen leiden!

Laat de kinderen bedenken welke gebaren ze kennen en wat ze betekenen.

Vraag ook of de kinderen ervaring hebben met gebaren in andere landen/culturen. Hebben ze ook ervaring met misverstanden of beledigingen? Je kunt ze een over een paar gebaren vertellen (en laten zien) die in verschillende culturen verschillende dingen betekenen.

Informatie vind je o.a. op de volgende websites:

<https://www.globaltalk.nl/blog/non-verbale-communicatie-in-verschillende-culturen/>

<https://www.anwb.nl/vakantie/reisvoorbereiding/7-handgebaren-die-je-in-het-buitenland-niet-moet-maken>

<https://www.yuqo.nl/gebaren-waarmee-u-mogelijk-mensen-beledigt/>

<https://www.flair.be/nl/self-love/mind-body/pas-op-met-deze-gebaren-in-andere-landen/>

Manier van communiceren vergelijken

Ook de manier waarop we communiceren verschilt per cultuur. Wij Nederlanders staan bekend als heel direct, of bot. Engelsen staan bekend als juist heel beleefd. In Azië zeggen mensen vrijwel nooit nee en praten ze zachter dan in het Westen. In Arabische culturen wordt er vaak “hartstochtelijk”, oftewel met veel temperament gecommuniceerd.

Ook hier kun je met de kinderen over de praten. Op wat voor manier wordt er bij hun thuis gepraat? Is dat heel anders dan op school of heel anders dan bij andere kinderen thuis? Kan je alles tegen je ouders zeggen? En als ze boos zijn, hoe praten jouw ouders dan? Enz.

Groep 5-6:

Werken rondom de boeken: “Kinderen van Ver” en “Ik denk dat ik ontvoerd ben”.

Boek 1: Kinderen van ver

Korte omschrijving

Samuel, Tamar, Azad en Fatima zijn doodgewone kinderen uit Syrië/Afghanistan. Tot er oorlog uitbreekt en ze alles en iedereen die ze kennen moeten achterlaten. Op zoek naar een plek waar ze veilig zijn.

Dit prachtig geschreven boek is gebaseerd op gesprekken met kinderen uit Syrië en Afghanistan.

Tip: in plaats van het hele boek voor te lezen, kun je het verhaal van één kind kiezen om voor te lezen en daarover te praten. De rest van het boek kan zelfstandig gelezen worden door goede lezers of heel gemotiveerde lezers. Je kunt natuurlijk ook alle verhalen lezen, maar dan ben je waarschijnlijk wel langer bezig dan de Kinderboekenweek duurt.

Onder “Lezen” vind je samenvattingen van de verschillende verhalen van de kinderen, zodat als je hebt besloten één verhaal te kiezen, gemakkelijker een keus kunt maken.

Het boek geeft aanleiding tot praten over hoe kinderen in andere landen wonen, hoe het is om je huis te moeten verlaten, hoe het is om te wonen in een tentenkamp of azc.

NB:

Houd er rekening mee dat als je gevluchte kinderen in de klas hebt, dit boek voor hen (te) confronterend kan zijn of dat kinderen het juist fijn vinden dat “hun” verhaal, of een verhaal over een vluchteling wordt verteld. Je kunt dit het beste vooraf met het kind bespreken. Ook kun je dan bespreken welk verhaal het kind voorgelezen zou willen hebben.

Tip: lees de verhalen van tevoren, je kunt er ook zelf geëmotioneerd van raken, net als de kinderen.

Lezen

Je kunt uit dit boek 1 verhaal uitpikken en dit in hoofdstukken voorlezen (bv. elke dag een hoofdstuk). Bij het voorlezen van een hoofdstuk kun je tussendoor of erna vragen stellen over het verhaal.

Kies je ervoor om één verhaal te lezen, lees dan ook het stukje uit Hoofdstuk 5 en 6 waar het kind iets zegt over de tijd in Nederland en zijn of haar toekomstdroom.

Een andere optie is om met meerdere voorlezers (denk aan ouders, kinderen uit groep 7/8) in kleinere groepjes de verschillende verhalen voor te lezen, mogelijk verdeeld over een aantal dagen. Na het voorlezen kunnen de groepjes de verhalen delen met de andere groepjes door “hun” verhaal vertellen en/of het verhaal in een stripverhaal of tekening vertellen.

De verschillende verhalen uit het boek samengevat:

Het verhaal van Samuel (22 blz) beschrijft hoe hij woonde in Syrië voor de oorlog, tijdens de oorlog en verhaalt van de reis naar Turkije en eindigt vlak voor het moment dat ze op een boot stappen naar Europa.

Groep 5-6

Kinderen van Ver

- Thema: verhalen van vluchtelingenkinderen
- Activiteiten: praten, schrijven, tekenen, project Bekend maakt Bemind, thuishalen zichtbaar maken, familiemuur maken

Ik denk dat ik ontvoerd ben

- Thema: gedichten over allerlei soorten families en hun familieleden
- Activiteiten: praten, dichten, vrije creatieve opdracht

Het verhaal van Fatima (21 blz) beschrijft hoe Fatima uit Syrië, als de oorlog al begonnen is, eerst tijdelijk wordt ondergebracht bij haar opa en oma op het platteland waar het veiliger is. Ze mist haar ouders. Later is ze in haar huis in de stad als de oorlog daar toeslaat. Ze woont vervolgens in een tentenkamp in Turkije, gaat lopend op weg naar Europa, wordt in Hongarije opgepakt en teruggebracht naar een tentenkamp in Griekenland, maar uiteindelijk gaat ze met een bus richting Nederland. Haar verhaal eindigt in Duitsland, dicht bij de grens van Nederland, waar haar moeder en zusje zijn.

Het verhaal van Azad (16 blz) Op een dag als ze thuis zitten te eten in Afghanistan, valt de Taliban binnen en neemt zijn vader mee. Zijn vader keert terug maar wordt vervolgens weer opgepakt om voorgoed te verdwijnen. Azad vlucht met zijn broer. Een jarenlange tocht die begint te paard door de bergen en eindigt met een boottocht: de route des doods. Na angstaanjagende momenten, o.a. een push back, eindigt zijn vlucht op een strand in Griekenland.

Het verhaal van Tamar (12 blz) Tamar vlucht met haar familie uit Afghanistan omdat haar vader voor het Nederlandse leger heeft gewerkt. Nu de Taliban aan de macht is, loopt hij gevaar. Ook is het voor vrouwen en meisjes niet fijn leven onder het regime van de Taliban. Nederland helpt met de vlucht: er staat een vliegveld voor hen klaar. Dan moeten ze wel eerst door een riool.

Na de verhalen van de kinderen komen alle kinderen terug in het hoofdstuk **“In Nederland”** en lees je hoe het de kinderen verder is vergaan en hoe het is nu ze in Nederland wonen.

Samuel woont in een AZC en je leest hoe dat voor hem, en andere mensen met wie hij woont, is. Mooi weer spelen naar de achterblijvers toe, het wachten, de onzekerheid, de angst om te worden teruggestuurd terwijl er in Syrië niks over is van huis of stad, de overlast van andere bewoners die kampen met stress. Maar ook dat hij naar school gaat, leert schrijven (in het Nederlands, dus zijn opa in Syrië in het Arabisch schrijven lukt niet), en een vriend heeft met wie hij voetbalt. In het deel **Suikerfeest** van dit hoofdstuk viert hij ook nog Suikerfeest met de nieuwe burens.

Fatima woont in Ter Apel in de noodopvang. Ze is verdrietig omdat ze haar moeder en zusje nog niet hebben kunnen vinden. Maar dan...

Azad woont met zijn broer als minderjarige asielzoeker in een AZC, en ze moeten vaak verhuizen. Hij mist zijn moeder, maar gelukkig is zijn broer er.

Tamar woont met haar familie in een noodopvang als het Oud en Nieuw is. Ze schrikken zich een ongeluk als het vuurwerk losbarst.

Het laatste hoofdstuk **“Samen”** speelt in de taalklas, waar de kinderen samen in zitten. Ze tekenen daar allemaal wat ze later willen worden.

Lesideeën en activiteiten

Vrij schrijven en/of tekenen

Het boek kan een hoop emoties oproepen. Je kunt de kinderen hun emoties laten verwerken door voor zichzelf vrij te tekenen en/of te schrijven over het boek.

Schrijfp opdrachten - potpourri

Je kunt de kinderen een specifieke schrijfp opdracht geven. Je kunt ze laten kiezen uit een aantal vragen, zoals: welk stuk vond je het spannendst?, wat weet je nu dat je nog niet wist?, waar werd je verdrietig van?, waar werd je vrolijk van?, wat zou jij doen als? Je kunt een aantal vragen op een strookje papier schrijven, deze vouwen en in een pot doen en de kinderen “trekken” zo hun opdracht.

De kinderen kun je daarna, als ze dat zelf willen, laten vertellen/voorlezen over wat ze hebben getekend en/of geschreven; dat kan aan de hele groep/in kleine groepjes/in duo's.

Project “Bekend maakt Bemind” uitnodigen op school

Je kunt Vluchtelingenwerk vragen “Bekend maakt Bemind” in de groep te komen. Dit is een (gratis) project waarbij iemand met een vluchtelingenachtergrond samen met een gespreksleider naar school komt en zijn/haar verhaal vertelt: van hoe het leven was voor de vlucht, waarom hij/zij is gevlucht, over de vluchtreis en over het leven nu, in Nederland. Daarna gaat de groep met de vluchteling in gesprek. Er is een (digitale) toolbox die je krijgt waarmee je het bezoek kunt voorbereiden.

Thuistalen zichtbaar maken

Het zichtbaar maken van de verschillende (streek)talen die in de klas worden gesproken kun je op de volgende manieren doen:

- Welkomstwoorden in verschillende talen op de deur of aan de muur hangen (je kunt ouders vragen hierbij te helpen of gebruik Google Translate). Lukt het de kinderen om de woorden na te zeggen of deze uit het hoofd te leren?
- Een bord maken met daarop foto's van de kinderen met daarbij een vlag/ vlaggen van het land/de landen waar de taal die ze spreken vandaan komt, hun naam in de thuistaal en een favoriet woord in die taal met de Nederlandse vertaling. Let op: streektalen zijn ook talen! Lukt het de kinderen de woorden na te zeggen?
- Memory maken en spelen met welkomstwoorden in verschillende talen (natuurlijk in ieder geval de talen van de kinderen uit de groep!)
- Heb je anderstalige boeken in de groep? Probeer dan samen met de kinderen te matchen: welke welkomstwoorden die in de klas hangen horen bij welke boeken in dezelfde taal?

Familiemuur

Maak een *familiemuur*: kinderen en ouders maken foto's van alledaagse dingen in de thuissituatie en de foto's worden (eventueel door jou) geprint. Dit is een mooi vertrekpunt om te praten over inrichting, spullen, gewoontes, eten, talen, feesten en de verschillen en overeenkomsten tussen de kinderen thuis.

[Boek 2: Ik denk dat ik ontvoerd ben](#)

[Korte omschrijving](#)

Dit is een gedichtenboek over de bijzondere band met broers, zussen, vaders, moeders, opa's, oma's, ooms en tantes. Gedichten over traditionele of juist heel moderne families. Laagdrempelig om (voor te) lezen, want het zijn korte teksten.

Gedichten die geschikt zijn om te praten over verschillende thuissituaties, maar juist ook over overeenkomsten, vind je hieronder. **De nummers hieronder verwijzen naar de bladzijden van het boek.** Achter elk bladzijdennummer vind je waar het gedicht over gaat.

- 11: over je anders voelen dan je ouders
- 12: over grote zussen
- 15: over ooms
- 22: over baby broertjes
- 25: over oma's
- 26: over ouders met relatieproblemen
- 32: over boze moeders
- 38: over grote broers
- 40: over ziek thuis zijn
- 44: over huisdieren
- 62: over een poes als huisdier
- 66: over religies
- 73: over kleffe ouders
- 77: over opa's en oma's die overleden zijn
- 82: over gescheiden ouders- gemis van vader
- 86: over de oudste zijn
- 90: over grote broers

- 92: over vaders
- 95: over een tante, of is het een oom?
- 96: over stiefmoeders en loyaal zijn aan je echte moeder
- 100: over heimwee
- 105: over tantes die plakzoenen geven
- 106 (over nichtjes)
- 114 (over opa's).

Wij, van de projectgroep Meertaligheid bij anderstalige kinderen gedicht, vinden nr. 46: "Niet van hier" erg mooi, grappig en goed om voor te lezen en te bespreken.

Lezen

Het fijne aan gedichten is dat je, gedurende de schooldag, zo even een gedicht tussendoor kunt voorlezen, het kost nauwelijks tijd. En je hoeft er ook niet altijd over na te praten! Soms is alleen maar luisteren, genieten, zelf erover nadenken, voelen meer dan genoeg.

Je kunt kinderen ook zelf door het boek laten bladeren en een gedicht uit laten kiezen waar hij/zij zich in herkent. Of een gedicht dat juist vragen of gevoelens oproept. Je kunt kinderen vragen of ze het gedicht voor willen lezen. Als ze niet willen, houd leesplezier als doel voor ogen!

Lesideeën en activiteiten

Praten over gedichten

Naar aanleiding van de gedichten kun je natuurlijk praten over hoe het bij de kinderen thuis gaat. Herkennen ze iets uit het gedicht? Of gaat het bij hen thuis juist heel anders?

Zelf een gedicht schrijven

Laat de kinderen zelf een gedicht maken naar aanleiding van een of meer (voorge)lezen gedichten. Zo kun je ter inspiratie eerst alle gedichten over broer(s) voorlezen. (Onder "korte omschrijving" van het boek, kun je precies zien welke gedichten over broers gaan.)

Bespreek eventueel verschillende dichtvormen; gedichten hoeven niet altijd te rijmen.

Creatieve verwerking

Kinderen kunnen een gedicht kiezen en hierover schrijven/tekenen/knutselen. Denk bv. qua knutselen ook eens aan een blog of vlog maken/zelf een gedicht maken/ een recensie schrijven/een reclame maken/een animatie/podcast/gedicht op een kussensloop stempelen/kalender maken met gedichten enz.

Je kunt suggesties doen maar je kunt kinderen natuurlijk ook helemaal vrij laten in wat ze met het gedicht willen doen.

Groep 7-8

Werken rondom de boeken “Hoe voed ik mijn ouders op” en “Ik denk dat ik ontvoerd ben”

Boek 1: Hoe voed ik mijn ouders op?

Korte omschrijving

Dit boek is een humoristisch én filosofisch kinderboek over verschillende soorten ouders met eigen opvoedstijl, zoals de telefoonouder, de overwerkte ouder, de te-jong-gekleed-ouder, de ruzie-ouder, de mijn-kind-is-hyper-intelligent-ouder en nog 15 types.

Na de Inleiding volgt een test: wat is van toepassing op jouw ouders en zijn ze nog te redden? Oftewel: kun je ze nog opvoeden tot betere ouders?

Daarna volgen de hoofdstukken. Elk hoofdstuk begint met een beschrijving van het type ouder(s); de ene keer vanuit het perspectief van een kind geschreven, de andere keer een algemene beschrijving.

Vervolgens worden er een paar vragen gesteld aan de lezer: hoe zit het met jouw ouders?

Daarna komen andere kinderen aan het woord over dit type ouders. Vaak geven ze tips wat je met deze ouders kunt doen. Tenslotte wordt er een filosoof bij gehaald die dingen zegt die je kunnen helpen bij het heropvoeden van je ouders.

Dit boek geeft aanleiding om over opvoedstijlen te praten. Daarmee kun je eventueel ook de link leggen naar thuiscultuur en thuistaal.

Er is door de uitgever ook een lesbrief bij dit boek gemaakt: <https://www.kluitman.nl/templates/lesbrief>

Lezen

Voorlezen

De inleiding kun je als warming up voorlezen. Je kunt ook een paar hoofdstukken voorlezen.

De test doen

Laat de kinderen de test doen. Kopieer of scan deze en zet hem op het digibord. De uitslag kun je daarna ook laten lezen/voorlezen/laten voorlezen. Je kunt er ook een Mentimeter van maken. Dan zie je gelijk welk type ouders in jouw klas het meest en minst voorkomt! Op basis daarvan kun je bepaalde hoofdstukken voorlezen/laten lezen door individuele kinderen of groepjes.

Groepslezen

Naar aanleiding van de test kun je kinderen die eenzelfde type ouder hebben bij elkaar zetten en deze het hoofdstuk gezamenlijk laten lezen. Of individueel lezen en er samen over praten. Laat ze de vragen bespreken, de tips (Al geprobeerd? Denk je dat dat gaat werken?), en wat een filosoof erover zegt (Begrijp je de theorie? Vind je het een goed advies? Ga je het uitproberen thuis? Zo ja, wanneer en hoe precies? Zo nee, waarom niet?).

Je kunt ook groepjes maken van kinderen die juist heel verschillende ouders hebben. Ze lezen dan eerst het hoofdstuk individueel en leggen dan uit wat voor ouders ze hebben, wat voor tips er worden gegeven, en wat de filosoof erover zegt. Hoe vinden de andere kinderen het als ze zulke ouders zouden hebben? Denken de andere kinderen dat de tips gaan werken? Wie weet hebben de andere kinderen nog andere goede tips!

Zelfstandig lezen

Groep 7-8

Hoe voed ik mijn ouders op

- Thema: verschillende types ouders
- Activiteiten: groepslezen, zelfstandig lezen, praten, test doen, challenge: voed je ouders op

Ik denk dat ik ontvoerd ben

- Thema: gedichten over allerlei soorten families en hun familieleden
- Activiteiten: praten, dichten, vrije creatieve opdracht

Ook kunnen alle kinderen individueel een hoofdstuk lezen en verslag doen van het hoofdstuk aan de klas.

Lesideeën en activiteiten

Vragen

De vragen uit ieder hoofdstuk kun je natuurlijk heel goed aan de klas stellen en samen bespreken. Idem voor de tips (al geprobeerd? Of: Denk je dat dat gaat werken?) en wat een filosoof erover zegt (snappen ze de theorie? Vind je het een goed advies? Ga je het uitproberen thuis? Zo ja, wanneer en hoe precies? Zo nee, waarom niet?) enz.

Challenge

Wie gaat de uitdaging aan en zijn ouder(s) echt proberen op te voeden? Laat de kinderen een concreet plan schrijven voor bijvoorbeeld een week. Laat ze opschrijven aan de hand van de woorden Wat, Wanneer, Hoe, Hoe vaak en laat ze ook opschrijven wanneer ze hun doel hebben bereikt (mag ook een eerste stap zijn!). Wie weet kunnen ze dan na een week hun ouders dan het diploma (achterin het boek) geven! In de groep laat je natuurlijk ervaringen en tips uitwisselen!

Opvoedstijlen en culturen

Je kan aandacht besteden aan de relatie tussen culturen en opvoedstijlen. In Nederland zijn veel ouders niet zo streng en mogen kinderen vaak meepraten en meebeslissen. In andere culturen is dat soms heel anders. Maar het kan natuurlijk net zo zijn dat in jouw groep kinderen zitten met ouders die heel anders zijn! Of dat je kinderen hebt met ouders met een niet Nederlandse achtergrond, en uit een cultuur komen waar de meeste ouders heel streng zijn maar dat die ouders daar nu net de uitzondering op vormen. Leuk om over verschillen en overeenkomsten te praten en te merken dat het niet zo eenvoudig zit met opvoedingsstijlen en culturen!

Boek 2: Ik denk dat ik ontvoerd ben

Korte omschrijving

Dit is een gedichtenboek over de bijzondere band met broers, zussen, vaders, moeders, opa's, oma's, ooms en tantes. Gedichten over traditionele of juist heel moderne families. Laagdrempelig om (voor te) lezen, want het zijn korte teksten.

Gedichten die geschikt zijn om te praten over verschillende thuissituaties, maar juist ook over overeenkomsten, vind je hieronder. **De nummers hieronder verwijzen naar de bladzijden van het boek.** Achter elk bladzijdennummer vind je waar het gedicht over gaat.

- 11: over je anders voelen dan je ouders
- 12: over grote zussen
- 15: over ooms
- 22: over baby broertjes
- 25: over oma's
- 26: over ouders met relatieproblemen
- 32: over boze moeders
- 38: over grote broers
- 40: over ziek thuis zijn
- 46: over kinderen die gepest worden omdat ze "niet van hier" zijn
- 44: over huisdieren
- 62: over een poes als huisdier
- 66: over religies
- 73: over kleffe ouders
- 77: over opa's en oma's die overleden zijn
- 82: over gescheiden ouders- gemis van vader
- 86: over de oudste zijn
- 90: over grote broers
- 92: over vaders
- 95: over een tante, of is het een oom?
- 96: over stiefmoeders en loyaal zijn aan je echte moeder

- 100: over heimwee
- 105: over tantes die plakzoenen geven
- 106 (over nichtjes)
- 114 (over opa's).

NB: In het bijzonder vinden wij gedicht nr. 46 met de titel “Niet van hier” zeer toepasselijk

Lezen

Het fijne aan gedichten is dat je, gedurende de schooldag, zo even een gedicht tussendoor kunt voorlezen, het kost nauwelijks tijd. En je hoeft er ook niet altijd over na te praten! Soms is alleen maar luisteren, genieten, zelf erover nadenken, voelen meer dan genoeg.

Je kunt kinderen ook zelf door het boek laten bladeren en een gedicht uit laten kiezen waar hij/zij zich in herkent. Of een gedicht dat juist vragen of gevoelens oproept. Je kunt kinderen vragen of ze het gedicht voor willen lezen. Als ze niet willen, houd leesplezier als doel voor ogen!

Lesideeën en activiteiten

Praten over gedichten

Naar aanleiding van de gedichten kun je natuurlijk praten over hoe het bij de kinderen thuis gaat. Herkennen ze iets uit het gedicht? Of gaat het bij hen thuis juist heel anders?

Zelf een gedicht schrijven

Laat de kinderen zelf een gedicht maken naar aanleiding van een of meer (voorge)lezen gedichten. Zo kun je ter inspiratie eerst alle gedichten over broer(s) voorlezen. (Onder “korte omschrijving” van het boek, kun je precies zien welke gedichten over broers gaan.)

Bespreek eventueel verschillende dichtvormen; gedichten hoeven niet altijd te rijmen.

Creatieve verwerking

Kinderen kunnen een gedicht kiezen en hierover schrijven/tekenen/knutselen. Denk bv. qua knutselen ook eens aan een blog of vlog maken/zelf een gedicht maken/ een recensie schrijven/een reclame maken/een animatie/podcast/gedicht op een kussensloop stempelen/kalender maken met gedichten enz.

Je kunt suggesties doen maar je kunt kinderen natuurlijk ook helemaal vrij laten in wat ze met het gedicht willen doen.

En dit was het dan! Hopelijk had je wat aan onze ideeën en suggesties. We horen graag wat jullie ervan vonden!

Reacties kunnen naar: hadewych@samenvoorryan.nl

September, 2023